

Federatienieuws

VOORZITTERSCOLUMN

Een heerlijk vak

Wat een prachtig vak hebben wij als medisch specialisten toch. Kijk eens naar alle medisch-inhoudelijke ontwikkelingen die zich in de afgelopen decennia hebben voorgedaan, de mogelijkheden die we heden ten dage hebben in diagnostisch en therapeutisch opzicht. Maar niet alleen in dat opzicht heb ik de zorg in de 25 jaar dat ik nu cardioloog ben zien veranderen. Zo is het contact tussen arts en patiënt (gelukkig) ook heel anders geworden. Maar vooral merkte ik gedurende mijn doktersbestaan dat kennis van de geneeskunde en een goed contact met de patiënt alleen niet meer voldoende zijn voor een arts om goede zorg te kunnen bieden. Want de grootste medische uitdagingen liggen niet in de spreekkamer maar in de politieke arena. Met de komst van dure (maar hartstikke goede) technologieën en medicijnen, met de vergrijzing, en met de stijging van het aantal chronische aandoeningen staan de budgetten in de zorg onder druk en moet er iets gebeuren. Dat was de reden voor mij om naast dokter ook aan de bestuurstafel plaats te nemen. Ik wilde de randvoorwaarden meebepalen om ervoor te zorgen dat je als dokter zo optimaal mogelijk kunt functioneren. Immers, wat er aan alle overlegtafels wordt besloten, komt uiteindelijk terecht in de spreekkamer. En daar vinden we als arts toch zeker ook wat van?

Binnenkort neem ik als bestuursvoorzitter afscheid van de Federatie Medisch Specialisten. Tot op de dag van vandaag ben ik er trots op dat we mogen werken in een gezondheidsstelsel wat aantoonbaar tot de beste van de wereld behoort. Een bevoorrechte en luxepositie. Ik ben er ook trots op wat we met de FMS,

wetenschappelijke verenigingen en heel veel actieve medisch specialisten hebben bereikt. We hebben daadwerkelijk een positie aan de bestuurlijke tafels (en dat was jaren geleden voorwaar niet vanzelfsprekend), we brengen onze visie naar voren (denk aan het visiedocument Medisch Specialist 2025), we strijden voor de randvoorwaarden waaronder wij ons werk goed en met plezier kunnen doen, en we laten zien dat we ons medeverantwoordelijk voelen voor de inrichting van de zorg in Nederland. Die verantwoordelijkheid raakt wat mij betreft ook aan het vertrouwen dat we van de maatschappij hebben gekregen om jaarlijks 23 miljard euro te mogen uitgeven in de medisch-specialistische zorg.

Dat betekent dat we als artsen ons eigen individuele en collectieve handelen steeds kritisch tegen het licht moeten houden. Dat we moeten blijven nadenken over wat doelmatige zorg is, en dat we daadwerkelijk samen met de patiënt beslissen over welke zorg voor hem of haar een toegevoegde waarde heeft, zinnig is. Gelijktijdig betekent het dat we voortdurend moeten staan voor ons vak, en zoveel als mogelijk met één stem naar voren moeten brengen wat we nodig hebben om dat te doen waar we voor zijn: het in al haar facetten leveren van de beste medisch-specialistische zorg in de wereld. En dat kunnen we!

Wat ik nu ga doen? In elk geval lekker dokteren en ons heerlijke vak uitoefenen!

“

MARCEL DANIËLS

‘Ik ga lekker dokteren’

Marcel Daniëls
algemeen voorzitter Federatie
Medisch Specialisten

Districtsbijeenkomst Verslaving in beeld, 24 november 2019

Verslaving: een ziekte, maar taboe

Over verslaving bestaan veel misverstanden en vooroordelen. Verslaving heeft het stigma van zwak zijn en eigen schuld. Verslaving is een ziekte, maar schaamte weerhoudt patiënten ervan om hulp te zoeken. En vaak blijft die hulp dan ook uit. Hoe gaan we daar als arts mee om?

Verslaving in beeld' was het thema van de districtsbijeenkomst in Sittard op zondag 24 november. Doel van de middag was verslaving te herkennen, signalen en patronen eerder op te pikken en het taboe in de spreekkamer en daarbuiten te doorbreken.

Signalen soms lastig te herkennen

'In onze spreekkamers worden we regelmatig geconfronteerd met de gevolgen van verslaving', vertelt Ingrid van der Heijden, huisarts en algemeen bestuurslid van district Limburg. 'Soms legt de patiënt de hulpvraag zelf op tafel. Maar vaak zijn de signalen die duiden op een verslaving lastiger te herkennen.' Zij noemt het voorbeeld van een patiënte die op het spreekuur komt met erge ruggijn: 'Ze was de dag ervoor uitgeleden en haar ruggenwervel bleek gebroken. Pas na een aantal consulten overwon zij haar schaamte en vertelde ze dat ze een alcoholprobleem heeft. Ze had na de val haar bezoek aan het spreekuur uitgesteld tot ze weer nuchter was. Erkennen dat je een probleem hebt, is de eerste stap naar herstel.'

Scheidslijn tussen wel en niet verslaafd is flinterdun

Taboe op verslaving doorbreken

Tijdens de bijeenkomst hield fotografe Vivian Keulards een lezing, ondersteund door haar foto's. Met haar project 'Voor Hans' wil Keulards het taboe op verslaving doorbreken. Haar broer Hans, succesvol

Fotografe Vivian Keulards en haar broer Hans. Vivian verdiepte zich in de verslaving van haar broer.

ondernemer, getrouwd en kinderen, overleed in 2005 aan een hartstilstand als gevolg van een terugval in zijn verslaving. Zij vertelt hoe de verslaving van haar broer een grote impact had in het gezin: 'We spraken er binnenshuis wel over, maar in de buitenwereld was het een taboe.'

Pas geruime tijd na zijn dood, begon Vivian zich vragen te stellen. Hoe kan het dat Hans verslaafd raakte en ik niet? Had ik wat kunnen doen om hem te helpen? Dit mondde uit in een persoonlijke zoektocht naar verslaving. Ze sprak met tientallen mensen die verslaafd zijn. 'Ik leerde de mens achter de verslaving kennen', vertelt ze. 'Ik ontdekte dat de scheidslijn tussen wel of niet verslaafd zijn flinterdun is. We kampen met dezelfde angsten.'

Terugval ligt altijd op de loer

Vivian Keulards: 'Er bestaat geen afvinklijst waarmee je kunt voorspellen wie wel of niet verslaafd wordt. Het sluipt er vaak langzaam in, zeker bij een sociaal geaccepteerd middel als alcohol. Verslaving is een chronische ziekte waarbij terugval altijd op de loer ligt. Het is belangrijk om het stereotiepe beeld rond verslaving te doorbreken en de mens te gaan zien.'

Film en tentoonstelling over verslaving

De film *Beautiful Boy* (2018) wordt als afsluiter van de middag vertoond. Een impactvol en waargebeurd verhaal over een vader en zijn ernstig verslaafde tienerzoon.

Het project 'Voor Hans' van Vivian Keulards bestaat uit een video-installatie met de gezichten van mensen die zij sprak over hun verslaving en een fotoboek. Het

boek en de tentoonstelling worden eind januari gelanceerd. Voor meer informatie: viviankeulards.nl. *knmg*

Districtsbijeenkomsten KNMG

Het bestuur van een district bepaalt op basis van de interesse die onder de artsen in die regio leeft over welk onderwerp een districtsbijeenkomst wordt georganiseerd. Heeft u zelf suggesties voor onderwerpen die geschikt zijn voor een bijeenkomst? Laat het weten aan uw districtsbestuur.

Districtsbijeenkomsten over uiteenlopende onderwerpen worden regelmatig door heel Nederland georganiseerd. Ook een districtsbijeenkomst bijwonen?

Zie knmg.nl/agenda/districtsbijeenkomsten.htm

Federatie
Medisch
Specialisten

13
februari
2020

SYMPOSIUM MODULAIR ONDERHOUD: DE TOEKOMST VAN RICHTLIJNEN

Onderwerp

Bij dit symposium wordt o.a. een nieuwe methode gepresenteerd om richtlijnonderhoud toekomstbestendig te maken en de modules van richtlijnen jaarlijks te onderhouden. Richtlijnen worden daarmee beter.

Wetenschappelijke kennis kan sneller in de praktijk worden toegepast. Voor zowel gebruikers van richtlijnen als richtlijnontwikkelaars een belangrijke verandering.

Programma en aanmelden

Op www.demedischspecialist.nl/modulaironderhoud kunt u zich aanmelden en vindt u meer informatie over het programma.

Voor wie?

Het programma is interessant voor medisch specialisten, medewerkers van wetenschappelijke verenigingen, patiëntenverenigingen, beleidsmedewerkers en andere partijen die bij het onderhouden van (medisch- specialistische) richtlijnen betrokken zijn.

ABS-ARTSEN GAAT SAMENWERKEN MET U-CENTER

Na acht jaar brengt de KNMG het steunpunt van ABS-artsen onder bij U-center, een landelijke zorgorganisatie die cliënten met psychische problemen en verslavingen behandelt. Vanaf heden voert U-center de werkzaamheden van het steunpunt van ABS-artsen uit. ABS-artsen blijft een programma van de KNMG.

GETTY IMAGES

De KNMG kiest voor deze samenwerking om de kwaliteit van de dienstverlening van ABS-artsen op lange termijn te borgen', legt Astraia Rühl, algemeen directeur van de KNMG, uit. 'Ook is een structurele financiering van de activiteiten vanaf 1 maart 2020 noodzakelijk, als de ontwikkelingsubsidie van het ministerie van VWS afloopt. De begeleiding en monitoring van ABS-artsen wordt vergoed vanuit de zorgverzekering. Aangezien de KNMG geen zorgaanbieder is, kan ABS-artsen onder uitvoering van de KNMG geen zorg declareren. We vinden het belangrijk dat het steunpunt zich binnen de context van een zorgaanbieder professioneel kan doorontwikkelen.'

De contacten met het expertteam van ABS-artsen en het monitoringprogramma worden inmiddels onder verantwoordelijkheid van U-center uitgevoerd. De artsen die gebruikmaken van casemanagement en deelnemers aan het monitoringprogramma zijn hiervan op de hoogte gesteld.

Werkwijze

Met het onderbrengen van het steunpunt bij U-center verandert er niets aan de werkwijze en dienstverlening van ABS-artsen. Nieuwe professionals gaan het huidige expertteam versterken en het expertteam van ABS-artsen blijft op dezelfde manier werken.

Ingrid Weijnen, directeur innovatie en ontwikkeling van U-center: 'Artsen kunnen ook in de toekomst vrijblijvend en anoniem contact opnemen via het telefoonnummer van ABS-artsen. Dit kan opgevolgd worden door meerdere

telefonische contacten en een adviesgesprek met het expertteam van ABS-artsen. Hiervoor wordt geen DBC geopend en artsen nemen, net als in de huidige situatie, zelf de beslissing of en waar ze in behandeling gaan. We zijn er trots op dat de KNMG met U-center de samenwerking aangaat en zullen dit mooie concept met veel enthousiasme verder ontwikkelen.'

Samenwerking borgt de dienstverlening

Naast artsen met problematisch middelengebruik of verslaving blijft ABS-artsen ook bereikbaar voor collega's en anderen uit de omgeving van de arts voor vragen. Zij kunnen nog steeds vrijblijvend hun vragen voorleggen aan het expertteam van ABS-artsen. Het expertteam neemt nooit rechtstreeks contact op met de arts over wie gebeld wordt.

Betrokkenheid KNMG

Astraia Rühl verzekert dat ABS-artsen een programma van de KNMG blijft: 'De KNMG heeft een toezichthoudende rol met betrekking tot de uitvoering van het programma. Ook blijft de KNMG zich inspannen voor de bewustwording van problematisch middelengebruik en verslaving. Via Medisch Contact houden we u op de hoogte van ons werk en activiteiten.' *knmg*

ZOU JIJ
'BETERSCHAP'
APPEN NAAR EEN
COLLEGA DIE
VERSLAAFD IS?

**BEHANDEL VERSLAVING
ALS EEN ZIEKTE**

– ABS-artsen

Voorop voor
dokter en zorg

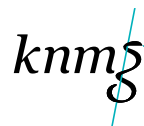
www.abs-artsen.nl

Mensenhandel

Hoe herken je het?

Lees het in de KNMG-meldcode
kindermishandeling en huiselijk geweld.

www.knmg.nl/kindermishandeling-en-huiselijkgeweld

Artsenfederatie KNMG
Koninklijke Nederlandsche
Maatschappij tot bevordering der
Geneeskunst
R.A.C.L. Héman, voorzitter
A. Rühl, algemeen directeur
Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
Postbus 20051, 3502 LB Utrecht
tel. 088 440 4200, info@fed.knmg.nl
knmg.nl

FEDERATIEPARTNERS

Federatie Medisch Specialisten
M.C.G. Daniëls, algemeen voorzitter
B.J. Heesen, directeur
tel. 088 505 3434
info@demedischspecialist.nl
demedischspecialist.nl

De Geneeskundestudent
A. Abdelmoumen, voorzitter
tel. 088 440 4216
info@degeneeskundestudent.nl
degeneeskundestudent.nl

KAMG
Koepel Artsen Maatschappij
en Gezondheid
E. Buiting, voorzitter
C.T.J. Derrjck, directeur
tel. 030 303 3662
bureau@kamg.nl, kamg.nl

LAD
Landelijke vereniging van
Artsen in Dienstverband
S.J. Booij, voorzitter
C. van den Brekel, directeur
tel. 088 134 4100
bureau@lad.nl, lad.nl

LHV
Landelijke Huisartsen Vereniging
N.A. Kalsbeek, voorzitter
P. van Rooij, algemeen directeur
tel. 085 048 0000
lhv@lhv.nl, lhv.nl

NVAB
Nederlandse Vereniging voor
Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde
J.G.F. Beens, voorzitter
C. van Vliet, directeur
tel. 030 204 0620
kwaliteitsbureau@nvab-online.nl
nvab-online.nl

NVVG
Nederlandse Vereniging voor
Verzekeringsgeneeskunde
R. Kok, voorzitter
M. van Bork, directeur
tel. 030 686 8764
secretariaat@nvvg.nl, nvvg.nl

Verenso
Vereniging van specialisten
ouderengeneeskunde
N.M. Nieuwenhuizen, voorzitter
N. Hauet, directeur
tel. 030 227 1910
info@verenso.nl, verenso.nl

